

Handreiking 4D model

Beste allemaal,

Zoals beloofd nog een korte handreiking aan de hand van het 4D model dat we tijdens de workshop bespraken. En een aantal verdiepingstips voor wie graag meer wilt weten over waardierend leren.

Het 4D model

Het proces start met het formuleren van een generatieve vraag (oftewel een affirmatieve topic). Een generatieve vraag is toekomstgericht en geeft energie. Denk bijvoorbeeld aan een vraag als: ‘Wanneer staan leerlingen aan bij ons in de les en hoe kunnen we deze actieve en betrokken houden versterken?’ of ‘Hoe kunnen we meer leerlingen naar een diploma helpen?’ of ‘Wanneer hebben we het gevoel leerlingen echt de juiste zorg te bieden en hoe kunnen we de zorgstructuur vanuit deze uitgangspunten nog verder verstevigen?’. Eigenlijk komt het erop neer dat je een ervaren probleem of uitdaging omzet in een oplossingsgerichte vraag. Op het moment dat je deze vraag geformuleerd hebt kun je de volgende vier stappen doorlopen:

1. Discover: Verkennen van de huidige situatie.
 - Wanneer lukt het ons al? En waarom lukt het daar?
 - Waar zien we mooie voorbeelden in onze school (al is het maar in het klein)?
 - Waar zit de positieve uitzondering?
 - Welke succesfactoren kunnen we uit de goede voorbeelden halen?
 - Waar hebben we progressie geboekt?
 - Wanneer lukt het ons minder goed? En waarom is het juist dan lastig (-er)?
2. Dream: Verbeelden van de gewenste situatie:
 - Hoe zouden we het graag willen zien?
 - Wanneer is het voor ons een succes?
 - Wanneer zijn we blij met het resultaat / het effect / de voortgang etc.?
 - Waar hopen we effect te gaan zien? Wat merken leerlingen, ouders, of collega's etc.?
3. Design: Vormgeven van de eerste stappen:
 - Welke stappen kunnen we op korter termijn in de richting van de gewenste situatie zetten?
 - Waar zien we kansen die we kunnen benutten?
 - Wie of wat kan een belangrijke bijdrage leveren aan het proces?

- Waar zijn we (al) goed in als school en hoe kunnen we hier in het proces ons voordeel mee doen?
 - Welke beren zien we en hoe zouden we hier goed mee om kunnen gaan?
4. Deliver: Verankeren van het proces:
- Wie gaat de komende tijd wat doen?
 - Waar mogen we elkaar scherp op houden?
 - Hoe kunnen we elkaar helpen of steunen in het proces?
 - Wanneer zien we elkaar weer voor reflectie?
 - Hoe zorgen we dat we leren van onze ervaring?

Verdiepingstips

- In ons boek 'Waarderend leren in het voortgezet onderwijs' vind je naast wetenschappelijke inzichten allerlei praktische tips en handvatten om de motivatie, het plezier en het talent van leerlingen op school te versterken.
<https://www.uitgeverijpica.nl/titels/nieuw/waarderend-leren-in-het-voortgezet-onderwijsverw-pica>
- In het artikel 'De zes principes van waarderend leren' lees je belangrijkste uitgangspunten terug van een meer waarderende kijk op leren en ontwikkelen.
<https://static1.squarespace.com/static/59a96731e3df2818c7f1cd50/t/59ede570doe6280748d2a735/1508763047096/De+zes+principes+van+waardierend+leren.pdf>
- Op www.waarderend-leren.nl vind je veel inspiratie op het gebied van positief onderwijs. Van boeken, tot filmfragmenten en praktijkvoorbeelden.
- Dit filmfragment is in ieder geval de moeite van het kijken waard:
<https://www.waarderend-leren.nl/inspiratie/zander>